

KỶ VỌNG TỪ OCOP

NGUYỄN NGỌC LAN

Trung tâm Khuyến nông - Khuyến ngư tỉnh Quảng Bình

“Mỗi xã một sản phẩm” (OCOP) là chương trình phát triển kinh tế nông thôn theo hướng phát huy nội lực. Mặc dù còn nhiều khó khăn, nhưng với tiềm năng và thế mạnh sẵn có, việc triển khai có hiệu quả chương trình đang được kỳ vọng giúp quảng bá, phục hồi và phát triển một số sản phẩm truyền thống; đồng thời nâng cao chất lượng sản phẩm, nhất là sản phẩm nông nghiệp và sản phẩm thủ công, góp phần nâng cao thu nhập cho người dân nông thôn và thực hiện có hiệu quả phong trào xây dựng nông thôn mới tại địa phương.

Nâng tầm đặc sản địa phương

Theo đánh giá, tỉnh Quảng Bình hiện có khá nhiều sản phẩm đặc trưng và vùng sản xuất nông nghiệp chuyên canh được xem là tiền đề để xác định sản phẩm chủ lực, lợi thế khi đưa vào thực hiện OCOP. Trên cơ sở đó, các địa phương đã tập trung khảo sát, lựa chọn, xác định các sản phẩm nông sản đặc trưng, lợi thế để đưa vào đề án chung của tỉnh; đồng thời triển khai khảo sát thực trạng, lập kế hoạch nâng cao chất lượng cũng như kết nối nguồn lực để hỗ trợ cộng đồng hoàn thiện công bố chất lượng sản phẩm.

Ông Hoàng Tiến Cường, Chi cục phó Chi cục Phát triển nông thôn cho biết: Kết quả rà soát cho thấy, tỉnh Quảng Bình hiện có 189 sản phẩm có nguồn gốc lợi thế địa phương, chia theo 5/6 nhóm sản phẩm OCOP, trong đó có 23 sản phẩm có đăng ký công bố chất lượng và 16 sản phẩm được đăng ký bảo hộ sở hữu trí tuệ. Cụ thể, nhóm thực phẩm có 111 sản phẩm; nhóm đồ uống có 18 sản phẩm; nhóm lưu niệm - nội thất - trang trí 28 sản phẩm; nhóm dịch vụ

Sản phẩm rau sạch An Nông (Bố Trạch) là một trong những sản phẩm thế mạnh thuộc nhóm thực phẩm trong chương trình OCOP của tỉnh

Ảnh: N.N.L

du lịch nông thôn 19 sản phẩm và nhóm được liệt kê 13 sản phẩm... với 162 tổ chức và cá nhân đang sản xuất sản phẩm thuộc ngành hàng có lợi thế địa phương.

Theo tiêu chí đánh giá, xếp hạng sản phẩm OCOP, trong 189 sản phẩm lợi thế, tỉnh Quảng Bình có 59 sản phẩm khả năng đạt tiêu chuẩn sản phẩm OCOP, trong đó có 28 sản phẩm đạt từ 2-3 sao và 31 sản phẩm đạt 1 sao. Những sản phẩm này khá phong phú về chủng loại, trong đó một số sản phẩm đã bước đầu xây dựng được thương hiệu như: Mật ong Tuyên Hoá, khoai deo Hải Ninh, gạo Lệ Thủy, dầu lạc Phong Nha, tiêu Phú Quý, rượu Tuy Lộc, Vỗ Xá, Vạn Lộc, nước mắm, nước khoáng Bang... Ngoài ra, một số sản phẩm thuộc nhóm dịch vụ du lịch nông thôn với các loại hình dịch vụ như farmstay, homestay, trượt cát, tham quan bằng xe điện... bước đầu thu hút được lượng lớn khách du lịch trong và ngoài nước. Đây là lợi thế lớn để các địa phương tiếp tục xây dựng thương hiệu, nâng cao giá trị, tạo sản phẩm chủ

lực nhằm giúp cho người nông dân có cơ hội nâng cao thu nhập từ các sản phẩm đặc trưng của địa phương.

Cũng theo ông Hoàng Tiến Cường, các sản phẩm khi tham gia vào OCOP sẽ nhận được sự hỗ trợ của nhà nước theo cơ chế chính sách phát triển ngành nghề nông thôn; đối với các sản phẩm được chứng nhận đạt từ 3 sao trở lên sẽ được hỗ trợ xúc tiến thương mại từ cấp quốc gia đến quốc tế. Hiện tại, tỉnh Quảng Bình đang hoàn thiện việc đánh giá, xếp hạng 59 sản phẩm hiện có theo hướng sản phẩm OCOP, đồng thời tiếp tục nghiên cứu phát triển các ý tưởng sản phẩm mới để lựa chọn tham gia trong chương trình OCOP...

Còn nhiều trở ngại...

Với vai trò là “đòn bẩy” thúc đẩy kinh tế nông nghiệp, nông thôn phát triển, chương trình OCOP đã tạo ra bước đột phá trong việc xây dựng ít nhất tại mỗi xã một hoặc nhiều sản phẩm chủ lực, có lợi thế cạnh tranh. Tuy nhiên, dù sản phẩm sản xuất đa dạng và phong phú, nhưng số lượng sản phẩm đạt tiêu chí OCOP còn thấp, những sản phẩm có mức điểm đạt theo các tiêu chí chưa cao chưa có, đặc biệt chưa có sản phẩm đạt tiêu chuẩn 4-5 sao.

Theo ông Hoàng Tiến Cường, các sản phẩm có nguồn gốc, lợi thế địa phương của tỉnh chủ yếu đạt ở tiêu chí sức mạnh cộng đồng, như: Sử dụng nguồn nguyên liệu địa phương; nguồn gốc ý tưởng dựa trên sản phẩm truyền thống; sản xuất theo mô hình hợp tác xã, tổ hợp tác và sử dụng nguồn lao động địa phương. Còn đối với các tiêu chí tổ chức sản xuất, tiếp thị sản phẩm và chất lượng sản phẩm thì mức điểm đạt thấp do hạn chế về bao bì đóng gói, chủ yếu tiêu thụ tại địa phương. Nguyên nhân là do việc ứng dụng khoa học công nghệ vào sản xuất, chế biến chưa đồng đều; sản phẩm ra thị trường chưa đạt chất lượng tốt nhất như kỳ vọng, hạn chế về mẫu mã, chủng loại; chưa kết nối thành chuỗi từ sản xuất tới tiêu thụ; nhiều sản phẩm chưa đăng ký

Mô hình dịch vụ du lịch nông thôn với các loại hình homestay, farmstay... tại huyện Bố Trạch đạt 2-3 sao theo tiêu chí OCOP

Ảnh: **N.N.L**

nhãn mác và bảo hộ nhãn hiệu nên gặp nhiều khó khăn trong công tác xúc tiến bán hàng...

Với mục tiêu tạo đột phá trong giai đoạn tiếp theo của chương trình OCOP, tỉnh Quảng Bình đã xác định phải tích cực khơi dậy sáng tạo của người dân để có nhiều sản phẩm thế mạnh của địa phương tham gia OCOP; đồng thời tiếp tục xây dựng hệ thống hỗ trợ phát triển và thương mại hóa sản phẩm OCOP từ cấp tỉnh, huyện theo chu trình thường niên đảm bảo đồng bộ, hoạt động bài bản. Theo đó, đến năm 2020, thực hiện hoàn thiện, tiêu chuẩn hóa và nâng cấp các sản phẩm đã đạt tiêu chuẩn OCOP; đến năm 2030 phát triển được khoảng 150 sản phẩm OCOP, trong đó 7-10 sản phẩm đạt thứ hạng 5 sao, 20-25 sản phẩm đạt thứ hạng 4 sao và 45-50 sản phẩm đạt thứ hạng 3 sao...

“Để đạt được những mục tiêu trên, các cấp ngành và chính quyền địa phương cần cơ cấu lại sản xuất nông nghiệp, trong xây dựng nông thôn mới phải thực hiện có hiệu quả nhóm tiêu chí “kinh tế và tổ chức sản xuất”. Cùng với đó, cần có kế hoạch phát triển các hình thức tổ chức sản xuất, kinh doanh các sản phẩm truyền thống, dịch vụ có lợi thế đạt tiêu chuẩn, có khả năng cạnh tranh trên thị trường trong nước và quốc tế, góp phần phát triển kinh tế nông thôn theo hướng nội sinh và gia tăng giá trị...” - ông Hoàng Tiến Cường nhấn mạnh thêm ■